

Прокуратура України

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

вул. Різницька, 13/15, м. Київ, 01011

факс: 280-26-03

18.06.2014 № 0271/4-2380-14

На № _____ від _____

Начальнику Державної екологічної
інспекції України
Казимиру М.М.

ПОДАННЯ

про усунення порушень вимог Законів
України «Про охорону навколишнього
природного середовища», «Про засади
запобігання і протидії корупції»

Проведеною Генеральною прокуратурою України перевіркою встановлено суттєві порушення законів посадовими особами Державної екологічної інспекції України.

Це свідчить про невиконання в цілому завдань, покладених на Держекоінспекцію України відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (далі – Закон) та Положення, затвердженого Указом Президента України від 13.04.2011 № 454.

Усупереч вимогам статей 20², 35 Закону Держекоінспекцією України не вжито належних заходів щодо стягнення збитків, заподіяних державі внаслідок порушення природоохоронного законодавства.

Так, із нарахованих минулого року центральним апаратом 181 млн. грн. збитків відшкодовано лише 0,06%. Поточного року збитки взагалі не визначалися.

Аналогічна ситуація в територіальних органах, де з нарахованих у 2013 році понад 1,4 млрд. грн. відшкодовано 2,6%, у 2014 році з 287,3 млн. грн. стягнуто 2,4%.

Зокрема Держекоінспекцією у Полтавській області поточного року нараховано 17 млн. грн. збитків, з яких стягнуто тільки 53 тис. грн. (0,3%). Бездіють на цьому напрямі також державні екологічні інспекції у Харківській (із нарахованих 12,2 млн. грн. стягнуто 2,3%), Одеській (з 11 млн. грн. – 5,6%), Запорізькій (з 2,9 млн. грн. – 2,2%), Кіровоградській (з 1,8 млн. грн. – 25,5%), Київській (з 1,5 млн. грн. – 8,7%) областях, місті Києві (з 1,2 млн. грн. – 28,9%).

18 06

42-14

14

Непоодинокі випадки безпідставного ненарахування завданих державі збитків, через що до державного бюджету не надходять значні суми коштів.

Ще у вересні 2013 року державними інспекторами України з охорони навколишнього природного середовища Мазуркевич С.О. та Федоровою Н.К. виявлено наднормативні викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря ПАТ «Чумак» на території Херсонської області. Однак завдані державі збитки не розраховано, питання про анулювання дозволу не ініційовано.

Державною екологічною інспекцією у Запорізькій області (начальник Грень П.І.) більше півроку не визначено розмір збитків, завданих державі видобуванням підземних прісних вод за відсутності будь-яких дозвільних документів товариствами «Токмацький гранітний кар'єр», «Зазінвестбуд», «Мотор Січ» та «Вільнянка».

Держекоінспекцією в Одеській області (начальник Вахрушев О.О.) не встановлено збитки, заподіяні ТОВ «Союз» (звалище твердих побутових відходів «Дальницькі кар'єри») і ДСП «Одеський державний міжобласний спеціальний комбінат» викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря без відповідного дозволу, а також за забруднення відходами земельної ділянки по вулиці Промисловій, 31 у місті Одесі.

З минулого року Державною екологічною інспекцією у Полтавській області (начальник Кравченко С.В.) не проведено розрахунки збитків, заподіяних самовільними викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря ДП СГП імені Іваненка, ТОВ «Агрофірма «Ольвія», ТОВ «Агрофірма «Дніпроагролан», ТОВ «Семаль» і ПП «Вілема».

Подібні порушення виявлено у діяльності державних екологічних інспекцій у Вінницькій, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій та Черкаській областях.

Мають місце факти порушення вимог статті 41 Закону та підзаконних нормативних актів при проведенні розрахунків збитків.

Так, прокуратурою Запорізької області пред'явлено до суду позов про визнання незаконними дій державних інспекторів з охорони навколишнього природного середовища в області (начальник Грень П.І.), які з порушенням вимог закону провели перевірки діяльності підприємств «Механомонтаж № 233», «Алмаз-2» і «Запорізький електровозоремонтний завод» та нарахували збитки на загальну суму 6,9 млн. грн. Рішенням Дніпропетровського апеляційного суду від 20.02.2014 позов прокурора задоволено.

Аналогічно за позовами товариств «Запорізький електроапаратний завод» та «Український графіт» судом скасовано збитки у розмірі 4,9 млн. грн., неправомірно визначені Держекоінспекцією в Запорізькій області за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Загалом судами визнано незаконними дії державних інспекторів з охорони навколишнього природного середовища в Запорізькій області щодо проведення перевірок та нарахування збитків на загальну суму понад 34 млн. гривень.

Держекоінспекцією в місті Києві (начальник Павленко В.В.) за результатами перевірок знесення зелених насаджень товариствами «Явір-95» і «Віа-авто», незважаючи на наявність у цих суб'єктів декларацій про початок виконання будівельних робіт, безпідставно нараховано збитки в сумі більше 250 тис. гривень.

У Харківській області Держекоінспекцією (начальник Георгіян А.П.) проведено незаконні розрахунки збитків, завданих АТ «Лекхім-Харків» та ФОП Письменним О.В. засміченням земельних ділянок відходами, на загальну суму 858 тис. грн. Незаконність цих розрахунків підтверджується рішеннями Харківського окружного адміністративного суду.

За аналогічних підстав необґрунтовано розраховано збитки державними екологічними інспекціями у Дніпропетровській та Львівській областях.

У порушення вимог статті 20² Закону не завжди вживаються заходи до зупинення незаконної діяльності підприємств.

Зокрема Держекоінспекцією у Запорізькій області (начальник Грень П.І.) із 276 суб'єктів господарювання, які здійснюють розміщення відходів без спеціальних дозволів, лише у 3 випадках ініційовано звернення до судів щодо обмеження (зупинення) їх протиправної діяльності. В інших випадках державні інспектори обмежилися внесенням формальних приписів, контроль за виконанням яких не здійснили, винних осіб до відповідальності не притягнули.

Відсутнє реагування Державної екологічної інспекції в Кіровоградській області (начальник Власенко М.Г.) на порушення законодавства про відходи 9 підприємствами Новгородківського району, які здійснювали діяльність протягом 2013 року без дозвільних документів на утворення та розміщення відходів тваринного походження.

При цьому в приватному підприємстві «МЮННТ» упродовж року загинуло 1,3 тис. голів худоби, а поблизу місця його діяльності утворено несанкціоноване розміщення відходів тваринного походження.

Прокуратурою Одеської області у лютому 2014 року виявлено, що ПАТ «Одеський припортовий завод» здійснює діяльність без дозвільних документів на утворення та розміщення відходів. Однак ці порушення залишено поза увагою Держекоінспекції в області (начальник Вахрушев О.О.) при проведенні перевірки минулого року.

Такі самі порушення встановлено в роботі Держекоінспекцій у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій, Закарпатській та Львівській областях.

Керівництвом Державної екологічної інспекції України неналежно виконуються вимоги статті 5 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», що призводить до зловживань та хабарництва на місцях.

Минулого року виявлено 14 фактів зловживань службовим становищем, вимагання та отримання неправомірної вигоди посадовцями територіальних органів (державні екологічні інспекції у Волинській, Донецькій, Запорізькій, Львівській, Луганській, Рівненській, Сумській, Херсонській, Хмельницькій та

Черкаській областях, Державна Азово-Чорноморська екологічна інспекція). Відомості про ці кримінальні правопорушення внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Зокрема у Сумській області зареєстровано кримінальне провадження за ч. 2 ст. 364, ч. 4 ст. 368 КК України стосовно службових осіб Держекоінспекції у цьому регіоні, які систематично отримували неправомірну вигоду від перевізників за проходження радіологічного контролю під час пропуску транспортних засобів із вантажем через державний кордон.

Аналогічні факти мають місце поточного року в діяльності службових осіб держекоінспекцій у Київській, Одеській та Рівненській областях.

Так, прокуратурою Одеської області розпочато кримінальне провадження за фактом зловживання службовим становищем посадовцями Держекоінспекції в області, які приховали офіційні документи, що підтверджували порушення вимог природоохоронного законодавства. Ці дії призвели до неможливості стягнення до державного бюджету збитків у сумі понад 15 млн. гривень.

У Рівненській області державний інспектор з охорони навколишнього природного середовища вимагав та отримав неправомірну вигоду за непритягнення порушника до адміністративної відповідальності. У зв'язку з цим прокуратурою Рівненської області розпочато кримінальне провадження за ч. 4 ст. 368 КК України, яке надіслано до суду. Вказану особу судом засуджено.

Зазначені порушення стали можливими насамперед через відсутність ефективного контролю за діяльністю працівників з боку керівництва Державної екологічної інспекції України та територіальних органів.

За втручання прокуратури Одеської області у 2013 році притягнуто до відповідальності 43 посадовців Держекоінспекції у цьому регіоні. Водночас дієвих заходів з метою усунення причин цих порушень та умов, які сприяли їх вчиненню, начальником інспекції Вахрушевим О.О. не вжито. Як наслідок, уже поточного року за документами прокурорського реагування притягнуто до відповідальності 15 державних інспекторів.

Аналогічна ситуація в державних екологічних інспекціях у місті Києві (у 2013 році притягнуто до відповідальності 56 посадовців, у 2014 – 20), Харківській (2013 – 37, 2014 – 11), Рівненській (2013 – 29, 2014 – 6) та інших областях, що свідчить про неналежну організацію роботи та систематичність порушень закону.

Прокуратурою Запорізької області у 2013 році до Держекоінспекції в області направлено 13 подань, за наслідками розгляду яких до відповідальності притягнуто 16 посадових осіб. Незважаючи на продовження порушень закону в діяльності інспекції поточного року та внесені два документи прокурорського реагування, начальником Держекоінспекції в області Греньом П.І. жодного посадовця до відповідальності не притягнуто.

Загалом за результатами перевірок, проведених органами прокуратури в діяльності державних екологічних інспекцій у Запорізькій, Кіровоградській, Київській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Харківській областях та

місті Києві, у 2013-2014 роках притягнуто до дисциплінарної відповідальності 320 державних інспекторів.

Зазначене свідчить, що посадовими особами Державної екологічної інспекції України і територіальних органів неналежно виконуються повноваження щодо здійснення державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища.

З урахуванням викладеного, на підставі статті 23 Закону України «Про прокуратуру»

ПРОПОНУЮ:

Розглянути подання і вжити дієвих заходів щодо усунення наявних порушень закону, причин цих порушень та умов, які сприяли їх вчиненню.

Вирішити питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності винних у порушенні вимог закону посадових осіб Державної екологічної інспекції України і територіальних органів, насамперед керівників, які не забезпечили належний контроль за роботою підлеглих працівників.

Про результати розгляду подання та вжиті заходи повідомити Генеральну прокуратуру України у 30-денний строк з дня його отримання з наданням завірених копій відповідних наказів.

**Перший заступник
Генерального прокурора України**

М. Голомша